KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Keski-Suomen hyvinvointialue

Apuvälinepalvelun palveluseteleiden sääntökirja 1.1.2026~~6~~7

Sisältö

1. Apuvälinepalvelun palveluseteli 3
2. Palvelun kuvaus ja myöntämiskriteerit 3
2.1 Myönnettävät palvelusetelituotteet 4
2.2 Palvelutarpeen arviointi 4
3. Palvelun järjestäminen 4
4. Palvelun sisältövaatimukset 5
4.1 Tukipohjalliset 5
4.2 Lääkinnälliset hoitosukat 5
5. Palveluntuottajan henkilöstön pätevyysvaatimukset ja osaaminen 5
5.1 Tukipohjalliset 5
5.2 Lääkinnälliset hoitosukat 6
6. Palvelusetelin arvot ja matkakorvausten määräytyminen 7
6.1. Palvelusetelin arvo 7
6.2. Matkakorvausten määräytyminen 8
7. Keskeytyssäännöt 8
8. Palse.fi-portaalin käyttäminen 8
8.1 Tapahtumien kirjaaminen Palse.fi-portaaliin 8
8.2. Laskutusaineiston muodostaminen Palse.fi-portaalissa 8
8.3 Palvelupalaute ja toteuttamissuunnitelmaPalvelupalautetta ei vaadita. 9
9. Palvelukohtaiset lisätiedot ja erityisehdot 9
9.1 Palvelun peruuntuminen 9

1. Apuvälinepalvelun palveluseteli

Apuväline on lääkinnällisen kuntoutuksen asetuksen mukaan lääkinnällisin perustein todetun toimintavajavuuden korjaamiseen tarkoitettu väline, laite tai vastaava, jota vajaakuntoinen henkilö tarvitsee selviytyäkseen päivittäisissä toiminnoissaan.

Palveluseteleiden sääntökirja koostuu erillisestä yleisestä osiosta (Palveluseteleiden sääntökirjan yleinen osa), palvelukohtaisesta osasta sekä sääntökirjan yleisen osan liitteistä. Hakeutuessaan palveluntuottajaksi tuottaja hyväksyy sääntökirjat liitteineen ja sitoutuu noudattamaan niitä.

2. Palvelun kuvaus ja myöntämiskriteerit

Palvelusetelit koskevat lääkinnällisenä kuntoutuksena hankittavia apuvälineitä, jotka vastaavat sisällöltään hyvinvointialueen omaa palvelua.

Palveluseteli tukipohjallisten hankkimiseksi voidaan luovuttaa yksilöllisen tarvearvioinnin perusteella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä, kun asiakkaalla on perussairauteen tai pysyvään vamman jälkitilaan tai synnynnäiseen epämuodostumaan liittyvä vaikea nilkan ja/tai jalkaterän virheasento ja edellä mainituista syistä johtuva, kävelyä vaikeuttava toimintahäiriö tai kiputila ja tukipohjallisilla voidaan perustellusti odottaa saatavan merkittävää hyötyä asiakkaan kävelyyn. Tukipohjallisia käytetään ensisijaisesti asiakkaan itse ostamien jalkineiden kanssa.

~~Palveluseteli **tukipohjallisten** hankkimiseksi lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä voidaan myöntää asiakkaalle, jolla on jonkin yleissairauden, pysyvän vamman jälkitilaan tai synnynnäiseen epämuodostumaan liittyvä vaikea jalkaterän rakenteellinen muutos, haavaumia, spastisuus, hypotonia tai rasituskipuja. Lisäksi tukipohjallisella voidaan perustellusti odottaa saatavan merkittävää hyötyä potilaan kävelemiseen. Tukipohjallista käytetään potilaan itsensä ostamien jalkineiden kanssa.~~

Haavanhoitopohjallisia ei hankita lääkinnällisenä kuntoutuksena.

Tukipohjallisia ei myönnetä normaalijalan variaatioihin (mm. lattajalka, kaarijalka), Mortonin neuralgiaan eikä normaalijalan yleisiin rappeumamuutoksiin (mm. plantaarifaskian alueen kiputilat, isovarpaan tyvinivelen tai muu jalkapöydän nivelrikko). Tukipohjallisia ei myönnetä urheilu- tai muihin vapaa-ajan harrastuskäyttöön.

Palvelusetelin voimassaoloaika on määritelty palvelusetelissä (1 vuosi).

Palveluseteli **lääkinnällisten hoitosukkien** (= tukisukka, kompressiosukka) hankkimiseksi lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä voidaan myöntää asiakkaalle, jolla on sairauden, vamman tai lääketieteellisen toimenpiteen aiheuttama laskimo- tai imutieperäinen turvotus. ~~tai riski tällaisen turvotuksen syntymiselle on kohonnut. Lisäksi palveluseteli lääkinnällisiin hoitosukkiin voidaan myöntää sairauden tai vamman aiheuttaman lihastoiminnan puuttumisesta johtuvan matalan verenpaineen tukemiseen.~~

Lisäksi lääkinnällisiä hoitosukkia voidaan luovuttaa lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä sairaudesta ja pitkäaikaisesta lihastoiminnan puuttumisesta johtuvan merkittävän ja toimintakykyä heikentävän turvotuksen tai matalan verenpaineen hoitoon.

Mikäli asiakkaalla on tukoksille altistava tila kuten syöpähoidot tai trombofilia, voidaan hoitosukat luovuttaa lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä.

~~Valtakunnalliset apuvälineiden luovutusperusteet STM_2023~~

2.1 Myönnettävät palvelusetelituotteet

- Tukipohjalliset
- Lääkinnälliset hoitosukat

2.2 Palvelutarpeen arviointi

Päätös palvelusetelin myöntämisestä tehdään lääkinnällisen kuntoutuksen kuntoutustyöryhmässä, kuntoutusylilääkärin, erikoislääkärin tai vastaavan lääkärin tai palveluvastaavan toimesta. Päätökset perustuvat aina yksilölliseen tarveharkintaan ja ~~perustuvat~~ voimassa ~~olevaan~~ oleviin valtakunnallisiin lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteisiin. ~~kuntoutussuunnitelmaan.~~

Valtakunnalliset apuvälineiden luovutusperusteet STM_2026

3. Palvelun järjestäminen

Palvelusetelin voimassa olo määritetään palvelusetelissä ja palveluseteli myönnetään korkeintaan vuodeksi. Palveluseteliä ei myönnetä jälkikäteen jo ostetuista tai saaduista palveluista.

Palveluntuottajan tulee olla tavoitettavissa puhelimitse, internet – sivuillaan tai muulla tavoin ilmoittaminaan aukioloaikoina. Asiakkaan on päästävä apuvälinearvioon 30 päivän kuluessa yhteydenotosta. Tukipohjallisten ja lääkinnällisten hoitosukkien toimitusaika on korkeintaan 14 päivää arviosta.

4. Palvelun sisältövaatimukset

4.1 Tukipohjalliset

Tukipohjallispalvelu sisältää tukipohjallisten lisäksi alaraaja-analyysin, mittojen/ muottien oton, sovituksen, tarvittavat muutokset, luovutuksen, käytön ja huollon opastuksen sekä kolmen kuukauden sopivuustakuun, minkä aikana tarpeelliset korjaukset sisältyvät tuotteen hintaan. Tuotetakuun tulee olla kuusi (6) kuukautta apuvälineen luovutuksesta asiakkaalle.

4.2 Lääkinnälliset hoitosukat

Hoitosukkapalvelu sisältää asiakkaan arviokäynnin, tuotteen mittauksen, tuotteen sovituksen ja luovutuksen, tuotteen käytön opastuksen sekä suomenkieliset kirjalliset käyttö-, pukemis- ja hoito-ohjeet. Palveluntuottajalla tulee olla tarjolla myös lääkinnällisen hoitosukan pukemisen apuväline niin avo- kuin umpikärkiselle tuotteelle.

Tuotetta tulee olla saatavilla vähintään 6 eri koossa (esim. XS, S, M, L, XL, XXL) ja tarjolla ainakin mustana ja ihon värisenä, silikonireunalla ja ilman, avo- ja umpikärkisenä sekä kompressioluokissa 1 - 3. Tuotteiden sisäpinta ei saa sisältää kumia. Tuotteen tulee olla konepestävä ja tuotteen mukana tulee olla pesu- ja puhdistusohje. Tuotteen elastisuuden osalta tuotetakuun tulee olla 6 kk tuotetta oikein käytettynä ja huollettuna.

Palvelun tulee sisältää tuotteen sopivuustakuu (1 kuukausi käyttöönotosta) jonka aikana tuote voidaan vaihtaa, mikäli se ei sovellu asiakkaalle. Tuotteen toimitusaika on ilmoitettava. Tuotteiden tulee olla CE-merkittyjä.

5. Palveluntuottajan henkilöstön pätevyysvaatimukset ja osaaminen

Palveluntuottaja huolehtii henkilöstönsä ammattitaidon ylläpidosta ja täydennyskoulutuksesta.

5.1 Tukipohjalliset

Tukipohjallisten valmistukseen ja korjaukseen liittyvästä palvelusta, kuten mitanotosta, valmistuksesta, sovituksesta ja luovutuksesta huolehtivan henkilön tulee olla joko

- apuvälineteknikko
- jalkaterapeutti
- tukipohjallisten valmistukseen perehdyttävän koulutuksen käynyt fysioterapeutti, jolla on vähintään kahden (2) vuoden työkokemus tukipohjallisten mitanotosta ja valmistuksesta
- harkinnan mukaan henkilö, jolla on muulla tavalla hankittu pätevyys tukipohjallisten mitanottoon ja valmistukseen sekä vähintään viiden (5) vuoden työkokemus tukipohjallisten mitanotosta ja valmistuksesta julkisen terveydenhuollon maksusitoumuksella tai palvelusetelillä.

Apuvälineteknikolla ja jalkaterapeutilla tulee olla suoritettuna apuvälineteknikon/jalkaterapeutin koulutus ja/tai hänen tulee olla merkittynä Sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ylläpitämään terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin (https://julkiterhikki.valvira.fi).

Fysioterapeutilla tulee olla Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) myöntämä oikeus harjoittaa fysioterapeutin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä.

Muulla tavalla tukipohjallisten ja/tai jalkineiden mitanottoon ja valmistukseen hankitusta pätevyydestä tulee toimittaa kopio tutkintotodistuksesta tai muu selvitys koulutuksesta ja työkokemuksesta.

5.2 Lääkinnälliset hoitosukat

Lääkinnällisten hoitosukkien palveluntuottajan henkilöstön tulee olla laillistettuja terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Henkilöstöllä on oltava riittävä ammattitaito ja koulutus lääkinnällisten hoitosukkien mittaamiseen ja toimittamiseen.

Ammattitaidolla tarkoitetaan kokemusta vähintään 1 vuoden ajalta oikeanlaisten sukkien valinnasta, mittaamisesta, sovituksesta sekä tuotteiden käytön ja hoidon ohjauksesta.

Henkilöstöllä tulee olla osaamista kompressiohoidon toteuttamisesta ainakin seuraavissa tapauksissa:

- vaikea-asteisen laskimoperäinen turvotus
- lymfateiden kroonisesta vajaatoiminnasta johtuva turvotus

- syövän hoitoon liittyvä turvotus
- plastiikka- ja verisuonikirurgisten tai muiden leikkaustoimenpiteiden jälkeinen turvotus
- säärihaavan ennaltaehkäisy ja hoito.

6. Palvelusetelin arvot ja matkakorvausten määräytyminen

6.1. Palvelusetelin arvo

Palveluseteli on tasasuuruinen eli palveluseteli on kaikille asiakkaille samansuuruinen. Asiakkaan tulot eivät vaikuta tasasuuruisen palvelusetelin arvoon.

Tukipohjalliset
Tukipohjallisten (pari) palvelusetelin arvo:

- 202,00 euroa (sis. alv 25,5 %)
- 160.96 euroa (alv 0 %).

Muita kustannuksia palveluseteliin ei hyväksytä.

Lääkinnälliset hoitosukat
Lääkinnällisten hoitosukkien (pari) palvelusetelin arvo:

- Polvimittainen sukka, valmistuote, avo- tai umpikärkinen, tavallinen reunus, paineluokka 1-3
  - 74,00 euroa (sis. alv 25,5 %), 58,96 euroa (alv 0 %)
- Polvimittainen sukka, valmistuote, avo- tai umpikärkinen, silikonireunus, paineluokka 1-3
  - 84,00 euroa (sis. alv 25,5 %), 66,93 euroa (alv 0 %)
- Reisimittainen sukka, valmistuote, avo- tai umpikärkinen, tavallinen reunus, paineluokka 1-3
  - 95,00 euroa (sis. alv 25,5 %), 75,70 euroa (alv 0 %)
- Reisimittainen sukka, valmistuote, avo- tai umpikärkinen, silikonireunus, paineluokka 1-3
  - 105 euroa (sis. alv 25,5 %), 83,67 euroa (alv 0 %)
- Pukemisen apuväline avo- tai umpikärkisen lääkinnällisen hoitosukan pukemiseen

- 46,00 euroa (sis. alv 25,5 %), 36,65 euroa (alv 0 %)

Muita kustannuksia palveluseteliin ei hyväksytä. Mikäli myönnetty palvelutuote ei ole asiakkaalle sopiva mittauksen tai asiakkaan tilanteen perusteella, palveluntuottajalla on oikeus vaihtaa palvelutuote portaalikirjauksen yhteydessä.

6.2. Matkakorvausten määräytyminen

Palveluseteliä käyttävä asiakas voi saada matkakustannuksista korvausta siten kuin sairausvakuutuslaissa säädetään.

7. Keskeytyssäännöt

Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan Keski-Suomen hyvinvointialueelle, mikäli palvelun tuottamiseen ilmaantuu pidempiaikainen keskeytys tai este sekä mikäli yhteystiedoissa tai palvelua tuottavassa henkilökunnassa tapahtuu muutoksia.

8. Palse.fi-portaalin käyttäminen

8.1 Tapahtumien kirjaaminen Palse.fi-portaaliin

Palvelutapahtuma kirjataan sille päivämäärälle, jolloin apuväline on luovutettu asiakkaalle. Palvelutapahtuma tulee kirjata Palse.fi -portaaliin **viiden (5)** päivän sisällä palvelun toteutumisesta. Jos palvelutapahtumaa ei ole kirjattu määräaikaan mennessä, tulee palveluntuottajan olla yhteydessä palvelun myöntäneeseen yksikköön. Kirjaukseen merkitään toteutuneen palvelun sisällön, määrän ja ajankohdan lisäksi palvelun antaneen henkilön nimi (Palveluhenkilö-kenttään).

8.2. Laskutusaineiston muodostaminen Palse.fi-portaalissa

Palveluntuottajan laskuttaessa palvelusetelin myöntävää organisaatiota, tuottaja muodostaa laskutettavaan aineistoon laskuviitteen Palse.fi -portaalista. **Laskuviitteen merkitseminen laskuun on ehdottoman tärkeää (PALTU-),** jotta laskun käsittely voi tapahtua automaattisesti. Tämä laskuviite pitää näkyä varsinaisen laskun tilausnumero -kentässä.

Laskussa ei eritellä palvelutapahtumia eikä henkilötietoja. Tuottaja kirjaa omalla laskutusjärjestelmällänsä tekemäänsä laskuun vain portaalista saamansa palvelukohtainen laskuviitteen ja kokonaissumman. Laskuun ei saa lisätä muita kuluja

(esim. laskulisiä yms.)

8.3 Palvelupalaute ja toteuttamissuunnitelma

Palvelupalautetta ei vaadita.

9. Palvelukohtaiset lisätiedot ja erityisehdot

9.1 Palvelun peruuntuminen

Mikäli palveluun varataan tapaamisaika, on palveluntuottajan informoitava palveluseteliä käyttävää asiakasta siitä, että asiakkaan on itse maksettava käyttämättä jääneestä hoitoajasta perittävä maksu, mikäli tämä jättää ajanvarauksen peruutuksen tekemättä tai peruu ajan liian myöhään.

Palveluntuottajan tulee informoida asiakasta ajankohdasta, jolloin varatun ajan voi vielä peruuttaa ilman sakkomaksua.